

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1938 til 31. Marts 1939.

Forhandlingerne genoptoges.

Statsministeren (Stæuning): Jeg har først at bringe en Undskyldning fra min Kollega, Landbrugsministeren, som paa Grund af et alvorligt Sygdomstilfælde er bundet til sin Søns Sygeleje, og han vil derfor ikke kunne være til Stede ved denne Del af Forhandlingens Fortsættelse og vil saaledes ikke kunne besvare de Henvendelser, der maatte være rettet til ham, men han har bedt mig sige, at hvis man maatte ønske det, kunde han jo direkte besvare adskilligt af det, der maatte være fremsat, til de paagældende ærede Medlemmer.

Under den fortsatte Forhandling her er der enkelte Spørgsmaal, som det er naturligt at knytte nogle Bemærkninger til. Flere ærede Medlemmer har igen beskæftiget sig med Samarbejde mellem Bønder og Arbejdere, og den Interesse, som Problemet saaledes har fremkaldt, er jo kun glædelig.

Det ærede Medlem Hr. Jens Thomsen, som citerede en Udtalelse af mig, fremsat i De samvirkende Fagforbund, beskæftigede sig saaledes paa Grundlag deraf med Emnet. Jeg vedkender mig med Glæde denne Udtalelse, som det ærede Medlem citerede; det er en Udtalelse som viser, at mange Angreb er ganske ubeføjede. Det ærede Medlem betonedede det rigtige Synspunkt, at der bør tilstræbes saadanne Priser paa Landmændenes Produkter, at Landmændene kan faa en rimelig Løn for Arbejdet i egen Bedrift, svarende til, hvad der betales for Arbejde andre Steder. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem om, at saadanne Synspunkter er fuldkommen rimelige at gaa ud fra, en gensidig Anerkendelse af hinandens Ret. De er bedst egnede til at lægge Grund for et eventuelt Samarbejde. Det ærede Medlem er imidlertid, antagelig da, ligesom jeg klar over, at dette med Prisen paa Varerne, særlig paa Eksportvarerne, jo ikke er saa lige at løbe til i et privat-økonomisk Samfund, hvor man endnu hævder, der bestaar en Art Frikonkurrence. Men jeg tror, som det ærede Medlem, at hvis Parterne taler om Sagerne ud fra den Aand, der laa i disse Bemærkninger, maa Vejen formentlig kunne findes.

Det ærede Medlem Hr. Løje havde opfattet, at der er Drøftelser mellem Regeringen og andre om dette Problem. Det har

jeg i hvert Fald ikke sagt. Derimod har jeg sagt, at Sagen drøftes i visse snævre Kredse. Det er næppe ubekendt, at der ogsaa tidligere har fundet nogle Samtaler Sted med Ledere fra Organisationen L. S., men disse Drøftelser standsede, da der stillede Krav, som ikke var gennemførlige under de raadende Handelsforhold.

At det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen fastholder sin Interesse for det omtalte Samarbejde, er jo kun tilfredsstillende. Han har sikkert ikke Uret, naar han siger, at det vil være afgørende, om Landbruget gør sig gældende som Erhverv, og at den herskende Tilstand, den Splittethed, som raader, ikke er gunstig. Ja, men det maa formentlig være indefra, der skal hidføres en Ændring af disse Forhold. Jeg forstaar, at det ærede Medlem — desværre — er vred over en ligegyldig spøgefuld Vending i min Tale. Det ærede Medlem, som jo ikke selv vejer sine Ord paa Guldvægt, naar han taler om og til andre, kan imidlertid være rolig, han skal fra min Side blive behandlet med største Finfølelse i Fremtiden.

Det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen, der interesserer sig for det nu omtalte Samarbejde, fandt, at de af ham opstillede Krav var rimelige og naturlige. Ja, men det maa vel saa være andre tilladt at skønne anderledes, saaledes som jeg har tilladt mig at gøre det. Men uanset Kravenes Indhold tror jeg ikke, at der bliver en farbar Vej til Samarbejde mellem to Befolkningsdele, der i 40 Aar har staaet i et mere eller mindre fjendtligt Forhold til hinanden, naar den ene Part fremsætter vidtgaaende Krav, som den anden forud skal underkaste sig. Jeg har ikke noget imod, at det ærede Medlems Krav underkastes nye Overvejelser, men jeg har aldrig personlig gaaet ind i en Forhandling, uden at Vejen var fri, og det antager jeg ogsaa andre vil kræve i dette Tilfælde.

Det ærede Medlem og vistnok andre synes at mene, at Samarbejdet mellem Arbejdere og Bønder er noget, der skal ordnes herindefra, fra Rigsdagen eller fra Regeringen. Det kan næppe være rigtigt og vel næppe heller være muligt. Jeg har ikke tilstrækkeligt Mandat til en saadan Ordning, og jeg ved, at det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen har endnu mindre Mandat. Er der Tale om et rent politisk Samarbejde, kan Sagerne muligvis indledes her, men saa maa det være mellem Partierne. Jeg har imidlertid forstaaet, ogsaa paa forskellige af de Talere, der har udtalt sig, at Samarbejdet maatte ske paa en bredere Basis end paa det rent politiske Omraade, det maatte formentlig omfatte baade øko-